

El Psicòleg i el Màgic **La Història. Part I**

de La Ciència Cristiana. El seu ensenyament clar i correcte. H. Eustace

A les primeries del segle Vint (o per ser més exactes l'any 1910) quan al món educatiu se li plantejà el repte de treure l'entrellat dels misteris del què es coneix com Màgia o Art Negre, la facultat de Heidelberg hi va demostrar un gran interès i els seus membres discutiren abrandats si valia la pena fer-ne la recerca.

N'hi havia que no recolzaven la recerca d'un tema d'aquesta mena puix una recerca amb tots els ets i uts exigiria la residència d'experts en un país estranger, i aquestes energies a casa es podrien encarrilar a solventar problemes més pràctics, i més benèfics pels homes. D'altres pensaven que malgrat tenir els recursos per malaguanyar en una recerca tan frívola, al capdavant hom s'adonaria que tot aquest maldar no treia cap a res ni valia la pena.

El Sr. Herman von Scholz, Professor de Ciència, estava ben predisposat a favor de la recerca. Pensava que se'n treurien amples beneficis tot afegint coneixement científic al que ja es tenia, ja fos per la descoberta de nous fets, revelant del cert els paranys de l'art, o aprovant o desaprovant determinades teories psicològiques que tenia al cap, i que justificarien els fenòmens anormals revelats o aparentment revelats pel Màgic. I puix el tema per ell era d'allò més cabdal, també estava a punt d'exilar-se als llocs més remots de l'Índia, si els Directors acceptaven de pagar la meitat de les despeses fins que pogués fer una explicació científica de l'art del Màgic. Amb aquest entusiasme d'un dels seus científics de més renom, els Regents no van perdre el temps i van triar el Doctor von Scholz per a representar la Universitat a la recerca de l'Art dels Màgics de l'Índia.

En von Scholz era un home “gros” tan mentalment com físicament, musculós, però no pas gras, dret com una sageta; un gran erudit, un bon observador.

A la seva joventut se'l coneixia com “l'agosarat Scholtz,” i la seva fesomia plena de les cicatrius que nafres de cops de sabre hi havien deixat, era testimoni que el càstig no li era aliè.

En von Scholtz va decidir “anar a trobar el lleó al seu cau” i es va embarcar de seguida cap a l'Índia, la llar dels Màgics. Si hagués pogut preveure els

trencacolls i les estranyes experiències que el fat li tenia a punt, molt probablement hauria dit, “Que ho faci en Jan.”

Al Professor van Scholtz se'l tenia per un dels científics més bons d'Europa, i estava qualificat en tots els aspectes per a fer l'arriscada tasca que tenia al davant.

Arribat a Bombai, i assegut a la balconada de l'hotel de més renom de la ciutat, el Professor va sentir que algú el cridava pel nom. Fent una ullada al seu voltant, va veure en George Blake, un jove oficial anglès, que uns quants anys enrera havia estudiat a Heidelberg, atansant-se-li amb els braços estesos, i dient “A quina bona sort li devem aquest plaer?”

El Professor, posant-se dret, saludà el jove oficial, i ben aviat li féu saber què l'havia menat fins a l'Índia. “Ras i curt,” digué en von Scholtz, “He vingut a estudiar, a treure l'entrellat, a esbotzar o explicar, científicament si es pot, les extraordinàries exhibicions dels màgics de l'Índia; però primer voldria fer la coneixença i guanyar-me la confiança d'un adepte de la màgia. No em puc permetre de perdre el temps amb un novici. Vull un problema real per solventar, si són bons de fornir-me'n un. M'explico prou bé? Quina és la perspectiva? Què en sap de la seva màgia?”

“Bé,” digué en Blake, amb peus de plom, “hi ha màgics a la ciutat que fan proeses o allò que semblen fenòmens remarcables, que no puc explicar. L'expert més gran, i mestre de molts, féu una exhibició aquí a la ciutat just tres dies enrera. Viu al Nord de l'Índia. Havia de marxar de la ciutat avui. Hom diu que fa una exhibició en una cova anomenada la Cova del Gat Negre, a les Muntanyes de l'Himàlaia, que els mateixos membres de la seva secta no poden seguir sense perdre el seny. He sentit que alguns dels seus seguidors han sortit de la cova esfereïts quan l'espectacle tot just havia començat. El mateix màgic es vanta que no hi ha cap home viu que pugui anar amb ell des de l'entrada de la cova fins al final i tornar, quan ha començat l'exhibició.”

“Si pensa que aquest pot ser el seu home, telefonaré i m'assabentaré de si ja ha marxat de la ciutat.”

“Si us plau, Sr. Blake,” digué el Professor. “El temps s'arrossegirà mentre m'espero.”

En Blake s'afanyà vers el telèfon de l'hotel, i després d'haver esbrinat el què volia saber, tornà amb la informació que el gran Màgic marxaria amb el tren d'un quart de sis cap al Nord, cap a casa seva, que no podia canviar els seus plans, però que seria un gran plaer trobar-se amb el Professor von Scholtz.

En Blake es va treure el rellotge i digué, “Tenim mitja hora per arribar a l'estació. Ara són tres quarts de cinc.”

El Professor von Scholtz no s'hi va rumiar ni un minut; va decidir prendre l'equipatge fins a l'estació, perquè si no podia convèncer el Màgic de quedar-se a la ciutat quinze dies més, marxaria amb ell ni que hagués de fer mitja volta al món.

En von Scholtz li va fer saber les seves intencions a en Blake, que no va perdre el temps i ben aviat posà un carruatge a la disposició del Professor.

En arribar a l'estació van trobar que el Màgic ja els esperava. “Marbado” digué en Blake, saludant el Màgic, “encaixi les mans amb el Professor von Scholtz, el meu amic i antic mestre, i un dels psicòlegs de més renom del món, i puc afegir (digué girant-se vers el Professor) que en Marbado no té competència com a Màgic a la Índia.”

Tots dos homes es van saludar. El Professor von Scholtz va anar de dret per feina i li va oferir a en Marbado de pagar-lo liberalment si es quedava quinze dies més a la ciutat per a poder veure els seus espectacles. En Marbado no podia canviar els seus plans, però convidà el Professor a acompanyar-lo, “Si està segur que el seu viatge no serà endebades, perquè l'haig d'avisar que qui vol estudiar-me a mi i la meva tasca ha de tenir nervis d'acer i no saber què és la por. Fins ara, no l'he trobat aquest home.”

“No el decebré,” fôu la breu rèplica d'en Von Scholtz. El xiulet del tren fôu el senyal de “pugem-hi tots.” Acomiadant-se d'en Blake, tots dos experts s'enfilaren al tren. Els bitllets deien que Rawal, 1200 milles nord-oest, a la província del Punjab, era la seva destinació. El viatge fôu calmat i avorrit pel Psicòleg. Quan van arribar a Rawal, en Marbado es va proveir de mules i ajudants per a portar-los a ells i tragar els seus equipatges pel corriol del riu Indus vers un punt de les rocalloses Muntanyes de l'Himàlaia, a un dia de viatge.

Van arribar-hi a les sis de la tarda.

L'entrada de la famosa cova era uns cent metres enllà del camp.

El Professor von Sholtz sentí que li calia una bona nit de repós abans de ser testimoni de l'art del Màgic, i a banda, l'endemà volia entrar dins la cova i anar d'una punta a l'altra sol per a comprovar que no hi hagués res de naturalesa deceptiva.

L'endemà quan se'n va haver ben assegurat, tingué la certesa que tot el què passés o semblés que passava, seria el resultat dels seus pensaments, influïts possiblement pel pensament del Màgic. “Podria depassar del tot les suggestions del Màgic?” No n'estava pas segur.

No podria dir res fins que no arribés la primera prova, però d'una cosa si que n'estava segur, de poder caminar fins al fons de la cova i tornar si hi havia la possibilitat física de fer-ho, i aquesta era la prova suprema que en Marbado exigia i deia que cap home podia fer tret de si mateix, quan la seva actuació havia començat i mentre durava.

Després d'haver examinat la cova, en Von Scholtz va penjar la seva hamaca a prop de l'entrada per a vigilar que ningú s'hi acostés fins que el Màgic i ell mateix no hi entressin plegats. D'aquesta manera reduïa la possibilitat de frau al mínim.

“Bé,” va dir en Marbado acostant-se al científic vigilant. “Està a punt per l'ordalia?”

“Ordalia és una paraula forta,” digué en von Sholtz. “Però estic a punt. No m'ha de donar cap altra instrucció?”

“No cap,” digué el Màgic, “tret la d'anar fins al fons de la cova i tornar malgrat el què vegi, senti, escolti o pensi, i malgrat el què em passi a mi. Li asseguro que a vostè no li passarà cap mal. La nostra presència personal il·luminarà la cova, però si en té cap dubte, o sospita d'algun parany, agafi la seva llanterna, tot i que li farà més nosa que servei.”

“De moment l'agafo,” digué el Professor, “i si veig que no em cal, la deixaré.”

Aquest fóu el pinyol de la seva conversa mentre s'acostaven a l'entrada de la cova.

Just quan el Màgic entrava dins la cova, féu un bot cap el costat, per a evitar la fiblada d'una cobra que se li abraonà a sobre. “Aquest rèptils a la nit estan d'allò més esvivallats, Professor,” li va dir, “i tenim moltes probabilitats de topar amb el seu cau abans de començar l'espectacle.” Això fóu tan inesperat que va fer dubtar en von Scholtz un moment mentre mirava de saltar per sobre de la serp. “Esperi's, Professor, no s'arrisqui; aquests rèptils són mortals,” i mentre parlava en Marbado va llençar una pedra i esclafà la cobra.

La cova feia si fa no fa tres milles de llargada, segons les mesures que havia fet en von Sholtz al matí. Quan tots dos homes eren 100 metres endins, la cova s'il.luminà de manera misteriosa com si trenqués el dia, de manera que cada un podia afigurar la fesomia de l'altre, i en von Sholtz veient que no li calia la llanterna, la deixà.

En Marbado, encara al davant, féu un bot sobtat cap al costat i cridà el Professor que estigués a l'aguait de les cobres. En von Scholtz vegé que el terra estava literalment ple de serps verinoses. En Marbado li va dir que valia més que tornessin enrera i esperessin que les cobres se n'anessin al seu cau en fer-se de nit, i aleshores podrien passar sense que res els amoïnes ni aturés l'exhibició del seu art.

Tots dos homes se'n tornaren caminant fins a l'entrada de la cova i s'hi van asseure fins a mitja nit, parlant de temes científics de pes, donant temps a les cobres, es pensava en von Scholtz, de tornar al seu cau.

Fóu una jugada múrria d'en Marbado, puix suggerí subtilment una situació natural i simple, molt probable a qualsevol regió on hi abunden els rèptils. Finalment en Marbado es posà dret i digué, “Em penso Professor que les cobres ja han tornat al cau per passar-hi la nit, i si anem amb cura podem passar sense destorbar-les; aleshores el podré entretenir amb el meu art.” Tot dient això en Marbado passà al davant, i el seu company el seguí.

Quan el capdavanter arribà al punt de la cova on les cobres els hi havien aturat el pas aquell mateix vespre, féu un crit esgarrafós i caigué a terra. El professor vegé que una cobra s'havia cargolat a la mà dreta d'en Marbado i

de totes bandes de la cova en sortiren centenars de rèptils verinosos que aviat taparen el cos ajegut a terra fins que semblà una sola massa cargolant-se.

En von Sholtz s'ho mirava astorat, esgarriat, sí, petrificat de por, però com hem vist abans, no era un home que es donés gaire estona a aquesta mena d'emocions; li calia temps per rumiar, i s'enretirà una distància prudent per a pensar en tota la situació, puix no se li havia fixat cap límit temporal per a fer la seva tasca. Si l'esdeveniment era un fenomen natural i no una exhibició de màgia, estava ben justificat de marxar de la cova, però si, d'altra banda, era la primera martingala executada amb traça pel Màgic, el seu deure vers la ciència i el respecte a si mateix li exigien que fes la seva part del programa. Només ell podia decidir. Si era una enganyifa, com podia explicar que els seus sentits li fornissin una informació falsa, si no era acceptant que ja estava sota l'encanteri del Màgic? Si el que veia era real, i mirava d'anar cap dins la cova, la seva mort seria segura i terrible. Com hauria de decidir? com podria decidir? En von Scholtz esguardà la situació des de tots els angles concebibles; va fer memòria de totes i cada una de les circumstàncies del vespre; la cobra a l'entrada de la cova; els voltants naturals i suggestius; la seva conversa; els comentaris d'en Marbado i com matà la cobra; i la seva expectativa de veure l'exhibició de màgia d'en Marbado quan haguessin passat el cau de les cobres. Tot plegat el va convèncer que l'actuació del Màgic ja havia començat, i que l'havia agafat amb els pixats al ventre des d'un bon començament. Amb aquesta anàlisi, va mirar de deshipnotitzar-se a si mateix; i basant-se sobre aquestes hipòtesis va decidir tirar endavant, malgrat el què pogués passar i les conseqüències personals que patís.

Quan es tornà a acostar a la forma ajaguda a terra tapada pel verí animat, l'amarà una suor freda. Hesità; només hi havia un camí; la cova era estreta, i si havia de passar, ho havia de fer per sobre del cos d'en Marbado tapat de serps bellugadisses, cargolant-se.

“No són cobres reals,” digué en von Sholtz fort, com si li digués a en Marbado, “i no hi tenen cap lloc en una ment normal.” I tot parlant caminà de dret sobre els cossos ajaguts, però cridà de mal quan les cobres el fiblaren d'esquerra i dreta mentre tirava endavant, fins que hi hagué passat per sobre. Quina experiència per un home amb el cap sa de passar i retenir la seva salut mental! El Professor es quedà dret una estona eixugant-se la suor de la cara mentre el seu cor batejava com si se li atansés un regiment de tambors.

Tanmateix, es va sentir molt alleujat i d'alguna manera triomfant d'haver passat la primera tanca.

Va caminar cap endins de la cova, però no havia anat gaire lluny que veié en Marbado caminant davant seu com si no li hagués passat res; va mirar d'atrapar el Màgic, però l'Hindú servà la distància sense cap esforç aparent.

De cop vegé una paret de roca que s'allargava d'un cantó a l'altra de la cova. En Marbado la travessa passant per una clivella, i la paret es clogué ràpidament i silent, deixant una tanca sòlida entre el Psicòleg i el Màgic. En von Scholtz sabia que no era la paret del final de la cova, perquè quan hi va entrar de dia s'adonà que era de granit, mentre que aquesta paret que li barrava el pas era de marbre. En von Scholtz va caminar fins a la paret i la picà amb la mà oberta, amb el peu; després agafà una pedra i la picà una bona estona, sense treure'n res de bo, puix la paret va romandre tan sòlida com la muntanya.

“Ara veig on la fallo,” digué el Professor, llençant la pedra com si estés fatigat amb si mateix per la bestiesa que acabava de fer. “ Mirar d'ensorrar la paret és admetre'n l'existència i picar-la per destruir-la, només la fa més sòlida. La veritat és que la paret no existeix com un fet objectiu. L'hauria d'haver travessat i no pas picar-la amb les mans, els peus, ni martallejar-la; **l'hauria d'haver esguardat com una mena de pensament que el Màgic em vol fer acceptar com una realitat objectiva, però que jo nego.**” Dient això, aclucà els ulls, tirà endavant, i passà la nosa aparent sense cap entrebanc, i la paret es fongué com la boira s'escampa amb el sol.

A mesura que en von Scholtz s'afanyà endins de la cova, va sentir la veu d'homes una mica més enllà. Semblava que patien un destret. Fità l'ombrívol espai que s'allargava davant seu i besllumà dos homes que corrien encalçats per un tigre de Bengala. L'home del davant afanyant-se per escapolir-se del tigre passà tan a tocar del Professor que li féu perdre l'equilibri. Quan s'aixecà, vegé que el tigre havia atrapat l'altre home i se'l cruspia uns quants metres davant seu.

El carnatge era fatigós. Instintivament el Professor girà cua per marxar de la cova, però no era gaire enllà quan començà a adonar-se que girar cua era negligir el seu deure. Tornant a encarar l'escena, es reafirmà a si mateix, i

passant per alt l'evidència dels sentits, s'atansà a l'escena del carnatge. A contracor, tanmateix.

A més de la vista de la bèstia ferotge i la seva presa a mig menjar, l'espetec dels ossos a les barres ferotges, un sentit corroborant l'altre, era una proposta difícil de passar per alt. Tanmateix i malgrat tot, el científic digué, “Això també són il·lusions,” i en dir això tirà endavant, demostrant que es fiava del seu raonament. Però el tigre li va clavar una urpada impressionant, i tanmateix, se'n sortí de passar tot trontollant abans de caure; s'aixecà rabent, i no vegé ni la bèstia ni la seva presa. S'havien fos!

Encoratjat del bé que se'n sortia, s'endinsà més a la cova, preguntant-se astorat què trobaria i si podria romandre ferm sense dubtar ni girar cua a cada entrebanc o suposat entrebanc que li sortís al pas. Es començava a sentir refiat quan va parar esment de quatre homes cent metres lluny que se li acostaven, amb vestits i eines de miner. Alguna cosa els hi feia gràcia i xerraven i reien, com fan normalment els treballadors quan acaben el seu torn de feina. Tot semblava real, i fet i fet, just allò que hom pot esperar en condicions similars.

Va sentir què deien i va entendre alguns acudits grollers que explicaven. “Segurament això no és màgia,” pensà el Professor, “ans la vida mateixa.” I tanmateix no hi ha res com estar a punt per sorpreses. De cop la terra tremolà! Els homes no feren més acudits i es veien seriosos i esfereïts, i un preguntà als companys de la colla: És un terratremol? Gairebé tot seguit una tremolor més forta sacsejà la terra, una pedra grossa caigué del sostre de la cova, esclafant dos homes, els altres dos, aterrits van anar corrents vers en von Sholtz, però abans d'arribar-hi van caure per un balç que s'obrí al terra de la cova -aquest balç era sense cap mena de dubte el resultat del terratrèmol! Els crits mentre queien esquinçaven el cor, però aviat van ser emmudits pels implacables dits de la Mort. “Aquí hi ha un fenomen real, inesperat, sobtat, inevitable i més enllà del control de cap Màgic,” va pensar el Professor, “i és físicament impossible que pugui travessar aquest ample balç al terra de la cova.”

Travessar el balç era de fet un repte. Quan la terra ja no tremolà més, en von Scholtz es va enfilem sobre una gran roca que havia caigut vora seu i s'hi va asseure una bona estona amb els ulls mig clucs, i el cap arrepenjat a la paret de la cova com si rumies pregonament. Quan al final desclucà els ulls i baixà

de la roca, digué, “Sé que arrisco la meva vida, però ho provaré.” Va caminar ben conscient fins al balç, i mirant avall, vegé una massa roent de roques foses, i a sobre hi veié el cos mutilat d'un dels desafortunats miners penjant d'un rebordó de roca, a punt de caure dins la fornall de sota on sense cap dubte l'altre miner hi havia trobat el seu fat. La visió només va servir per a enfortir el testimoni dels seus sentits i es féu enrera ple d'esgarrifances. Caminà una curta distància rumiant encara. Passava l'estona i havia de decidir.

Havent arribat tant enllà, el pensament de fer-se enrera se li feia cada cop més anguniós; tanmateix volia estar segur que l'encertava en destriar el real de l'irreal. Es tornà a girar cap al balç, dient: “Haig de demostrar que em fio del meu fil de raonament.” I amb pas segur, encarà altre cop el balç esgarrifós, però en mirar avall, li van tornar a caure les ales del cor. Es va desesperar, retreient-se la seva feblesa. Amb un esforç terrible premé les barres, clogué els punys, començà a caminar amb pas ferm, aquest cop mirant enlaire i ignorant la vista sota els seus peus, tirà endavant. Un moment va sentir com si nedés, però només un moment, perquè en lloc de caure, es va adonar que el terra de la cova era tan sòlid com sempre.

El seu alleujament fôu inexpressable. Si abans mai no havia dubtat de la seva salut mental, ara en dubtà. Tornà enrera fins al punt on s'havia quedat dret a l'altra banda del suposat balç, però no hi trobà cap senyal de terratrèmol ni restes de cap mena. “Que tòfol que he estat, que tòfol! Realment l'Hindú no és un aprenent, i encara no s'ha acabat.”

En von Scholtz sabia que s'acostava al final de la cova, i s'afanyà.

D'on va sortir la bola de llum botant i rebotant des del final de la cova? No tingué temps de raonar perquè l'envestí amb tanta empenta que el féu caure a terra violentment i hi va romandre ajagut com si fos mort. Quan es retornà, tanmateix, s'aixecà, i sense sentir cap mal per culpa de la caiguda, caminà tot dret fins al final de la cova i posà la mà a la paret, acabant així la meitat de la tasca feixuga i angoixant que havia acceptat pel bé de la ciència.

